

Διότι, κυρίες και κύριοι, όσοι δὲν εἶχατε τὴν περιέργειαν τῶν τριῶν φράγκων ἐν τοῖς θυλακίοις σας καὶ ἐστερήθητε αὐτοῦ τοῦ θεήματος, αὐτὸς ὁ κύριος Φωνογράφος—μηχανήματιον πολὺ κομψόν,—ὁμιλεῖ, ψάλλει, σφυρίζει, γελά, καγχάζει, τραγουδεῖ, παίζει μουσικὴν, ἀγορεύει, κοροῖδεύει, παθαίνεται, ἐνθουσιᾷ, κάμνει τὸν Τρικούπην, τὸν Δεληγιάννην, τὴν Ῥοζοῦ, τὸν Βασιλέα, σᾶς, κυρία μου, ὑμᾶς, κύριέ μου, γίνεται πτηνόν, ποντικόν, λέων, γαλῆ, ὅ,τι θέλετε καὶ ὅ,τι δὲν θέλετε.

*
**

Εἰς τὸν μεσαιῶνα ὁ Φωνογράφος θὰ ἦτο ὁ διάβολος· αὐτὸς θὰ ἐθρυμματιζέτο· ὁ ἐφευρετὴς του θὰ ἐκαίετο· τώρα ὁ φωνογράφος μᾶς διασκεδάζει· ὁ δὲ ἐφευρετὴς του γίνεται ἐκατομμυριοῦχος.

Καὶ πόσας χρησιμοποιοῦσεις δὲν θὰ λάβῃ αὐτὸς ὁ Φωνογράφος;

Θέλετε ν' ἀκούσῃτε τὴν ψάλτριαν Πάττην. Τῆς στέλῃτε τὸν Φωνογράφον σας, τραγουδεῖ ἐπ' αὐτοῦ μίαν ᾠδὴν ἀπὸ τὴν Ὑποβάτιδα καὶ σᾶς τὸν ἐπιστρέφει. Δὲν ἔχετε ἢ νὰ στρέψῃτε τὸν κύλινδρον καὶ ν' ἀκούσῃτε ἐντὸς τοῦ δωματίου σας Πάττην.

Σᾶς ἐμποδίζουν γονεῖς βλακώδεις νὰ συνομιλήσῃτε μετὰ τῆς ἐρωμένης σας. Περναῖτε εἰς χεῖρας τῆς γκουβερνάντας τὸν Φωνογράφον μὲ δύο τάλληρα. Τὴν νύκτα, ἐν ᾧ τὸ λινὸν τῆς μητρὸς κρήδεμνον καὶ ὁ λευκὸς τοῦ πατρὸς σκουφὸς ἐνόνουν τὰς χιόνας καὶ τὴν ἀθωότητά των, ἡ κόρη ὁμιλεῖ, ὁμιλεῖ, ὁμιλεῖ ἐπὶ τοῦ φωνογράφου καὶ τὴν ἐπαύριον εἰς τὰς ἀγκάλας σας τὸν παίζετε ροφῶντες ἀντὶ φιλημάτων τὴν φωνὴν τῆς ἐρωμένης σας.

Οἱ κύριοι Βαλαωρίται δὲν διακρίνονται ἐπὶ εὐγλωττίᾳ. Παρακαλοῦσι τὸν κ. Κασιμάτην νὰ συντάξῃ ἕνα λόγον· τὸν ἀποστηθίζουν, τὸν τυπώνουν ἐπὶ τοῦ φωνογράφου καὶ τὴν

ἐπαύριον σοβαροὶ ἐπὶ τοῦ βήματος ὡς παίχεται ὁργανέτων γυρνοῦν τὸν Φωνογράφον, καὶ ἀγορεύουν Βαλαωρίται. Ἡ Βουλὴ συγκινεῖται, χειροκροτεῖ, ἀνευφημεῖ, οἱ Βαλαωρίται ὑποκλίνονται, εὐχαριστοῦσι καὶ κάθονται εἰς τὴν θέσιν των.

Ἐπάρχει ἀθανασία πνεύματος διὰ τῆς τυπογραφικῆς· ἀθανασία κάλλους διὰ τῆς φωτογραφίας ἢ τῆς ζωγραφικῆς· τώρα θὰ ἐγκαινισθῇ καὶ ἀθανασία φωνῆς διὰ τοῦ Φωνογράφου. Οἱ ἀπόγονοί μας μετὰ ἕνα αἰῶνα θὰ γνωρίζουν πῶς ἐκελάδει ἡ Πάττη, πῶς ἀπήγγελλεν ὁ Ῥόσση, πῶς ἠγόρευεν ὁ Καστελάρ.

*
**

Παρ' ἡμῖν ὁ κ. Δεληγιάννης δύναται νὰ παρηγορηθῇ ὅτι μερικὰς ῥητορικὰς ἀποστροφάς του θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν ἀθανασίαν τοῦ Φωνογράφου, καὶ δὲν θὰ συνταφῇ ἡ δόξα του μὲ τὴν δόξαν τοῦ ῥήτορος Κώστα.

*
**

Καὶ τώρα δύνασθε νὰ ἐντείνῃτε τὴν φαντασίαν σας καὶ νὰ ἐφεύρῃτε ὅλας τὰς δυνατὰς χρησιμοποιοῦσεις τοῦ Φωνογράφου. Τὸ Μὴ Χάνεσαι εὐχαρίστως θὰ τὰς φιλοξενήσῃ.

Κρὶ-Κρὶ.

ΘΥΜΟΥΜΑΙ !

Θυμοῦμαι πῶς περίμενα τὸν ἥλιο νὰ δύσῃ
Τὸ φῶς νὰ φεύγῃ σιγανὰ, σὲ λίγο νὰ νυκτώνῃ.
— Εἶχα τὴν νύχτα ἥλιο ἐγὼ νὰ με φωτίσῃ
Καὶ μὲ τὸ φῶς του μοναχὰ ἐμὲ νὰ βαλσαμώνῃ! —
Θυμοῦμαι τότε, ἔτρεχα νὰ βρῶ ζωὴ σιμά της
Μ' ἕνα γλυκὸ χαμόγελο, μὲ μιὰ χρυσὴ μάτιά της.

V.

— Δυστυχία μας !!!
— Μὰ δὲν γελάς ἀδελφὲ καὶ σύ ; !
— Νὰ γελάσω, ἢ νὰ κλαύσω τὸν Ἑλληνισμόν ; !
— Κλαῦσε ἂν σὲ εὐχαριστῇ τοῦτο· θὰ μὲ συγχωρήσῃς ὅμως νὰ μὴ σὲ μιμηθῶ. Ἐγὼ θὰ γελῶ αἰωνίως· χά χά χά...

1879.

Γρύλλος.

ἐννοήσῃς ὅτι ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ ἄλλο καταλληλότερον μέσον δι' οὗ νὰ σὲ ἐξυμνήσῃ εἰμὴ τὴν κλασικωτάτην *μῦθον τῆς ; !* . . . Δὲν προέβην μέχρι τοῦ Ὀλυμπίου διότι ἐφοβήθην μήπως ὁ ἀρχαῖος ναὸς τὸ «μέγα ἀγώνισμα τοῦ χρόνου» φρικιάσαν ἐξ ἀηδίας καταρρίψῃ τοὺς στύλους του καὶ ἀποθάνω καὶ ἐγὼ μετὰ τῶν ὁμοφύλων. . . . ἐλεεινολόγουν ὅμως καὶ κατηρώμην τὸν ψαλμόν των καὶ ἰδίως τὴν ἀνοικονόμητον ῥίνα Ἀλλὰ παραδόξως ἡ συνοδία ἔστη πρὸ τοῦ Ὀλυμπίου καὶ πάντες εἰσῆλθον ἐντὸς τῶν ἀμαξῶν πορευθέντες δι' ἄλλης ὁδοῦ, ἐγκατέλειψαν δὲ εἰς χεῖρας ἑνὸς ἱερέως, τῶν ἐξ φίλων μας καὶ τῶν ἀπαραιτήτων τεσσάρων τὸν δύστηνον νεκρόν· ἐπειδὴ δὲ ἤρχισε καὶ νὰ βρέχῃ ὀλίγον οἱ ἑνδεκα οὔτοι ἔκριναν καλὸν νὰ τὸ βάλλουν εἰς τὰ τέσσαρα χοροπηδῶντος ἀκουσίως τοῦ δωδεκάτου· κατ' ἀρχὰς εἶδον μὲν ὅτι τρέχουν ἀλλὰ δὲν ἐνόησα τί τρέχει καὶ ἔλεγα μήπως ὁ δωδεκάτος ἐζωντάνευσεν, ὅτε ἤκουσα γραῖαν τινὰ πλησίον μου ἱσταμένην νὰ ἀναφωνῇ . . . αβοῖ, βοῖ τρομάρα γέμου, ὦ! τὸν ἄμοιρόν, ὄχοῦ, ὄχοῦ πῶς τὸν τρέχουν τώρα ποῦδραν μοναξιά· μπά, μπά . . . θάχουν φαίνεται τσαὶ κανέναν ἄλλον νὰ

χάθουν τσαὶ θὰ πέρατσεν ἡ γιῶρα !... Δὲ! φίλε μου δὲν ἀνθεῖξα πλέον . . . κατελήφθην ὑπὸ νευρικοῦ γέλωτος, καὶ ἐγέλων ἀδιακόπως μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν μὲ συνάντησες· χά χά χά χά χά

Παθώ, πετούν, τὰ δειρά σι πούτοι, ἡ χερὰ μας.
 Ἡ ὥραις γίνονται σιγμαῖς ὁπότεν μοῦ μιλοῦσε
 Κ' ἡ νύχταις σὰ φαντάσματα φεύγαν' ἀπὸ μπροστά μας.
 Ἀχ! πόσαις ἔτυχ' ἡ αὐγὴ φοραῖς νὰ μ' ἀπαντήσῃ
 Λίγο πρὶν νάβγῃ ὁ ἥλιος, πολὺ πρὸ τοῦ νὰ σβύσῃ...

Θυμοῦμαι ὅταν ἄνοιγε τὸ ροδινὸ της στόμα
 Καί—σὰν παιδάκι π' ἄξαφνα παιχνίδια ἀντικρύσῃ—
 Θέλω, μοῦ ἔλεγε, αὐτὸ, θέλω κι' αὐτὸ ἀκόμα
 Καί θέλω ὅ,τι ἤθελα ἀκόμη σοῦ ζητήσῃ!
 Κ' ἐγὼ, ὁποῦ καὶ τὸ Θεὸ λησμόναγα σιμά της!
 —Αἱ γεννηθῆτω ἔλεγα πάντα τὸ θέλημά της!

Τώρα μακριὰ της, ἂν θὰ βγῇ ὁ ἥλιος, δὲν μὲ μέλει,
 Ἄν ἦναι βράδυ ἢ πρωτὶ ὀλίγο συλλογοῦμαι,
 Ἄν ξεπετάει ὁ καιρὸς ἢ καὶ γλυστρά σὰ χέλι,
 Μὰ τὴν ἀλήθεια καὶ γι' αὐτὸ ἀκόμη δὲ λυποῦμαι.
 Μακριὰ της βρίσκουμαι κ' ἐγὼ, σὰν τὴν Ἑλλάδα μόνος,
 Καὶ ἐνεργῶ καθὼς αὕτη... ἔτσι... αὐτογνωμῶνως.

Enfant

ΕΠΙΣΤΡΑΤΑ

Ι'.

Τρέξατε ὅλοι
 Σεῖς, συμπολίται,
 Νὰ μὲ ἰδῆτε...
 Λογχομαχῶ
 Σφίγγω τὸ ὄπλο
 Μέσα 'στὸ χέρι,
 Κι' εἶμαι ξεφτέρι
 Λές μοναχό.

Νύξατε ἄνω,
 Ἀριστερόθεν
 Καὶ δεξιόθεν...
 Μεταβολή!
 Φέρνω τὸ ὄπλο
 Ἄνω καὶ κάτω,
 Κι' εὖγε, σολντάτο,
 Λένε πολλοί.

Τί παλληκάρι
 Ποῦμαι ἀλήθεια!
 Τόση 'στὰ στήθεα
 Κλείνω φώτιά,

Πότισα ἔλας
 Καὶ κακινίλω,
 Κι' ὅλους φλογίζω
 Μὲ μιὰ ματιά.

Βλέπουν οἱ ἄλλοι,
 Ποῦναι κοντά μου,
 Τὸ αἶσθημά μου
 Καὶ τὴν ὁρμή,
 Καὶ τρομασμένοι
 Τραβαιοῦνται 'πίσω,
 Μὴν τοὺς τρυπήσω
 Μὲ τὴν αἵχμη.

Καὶ ὁ λοχίας
 Σκιάζεται τώρα
 Τὴν τόση φόρα
 Τοῦ ποιητῆ,
 Μὰ 'ξάφνου τόπλο,
 Ἀνάθεμά το!
 Μὲ ρίχνει κάτω
 Φιρδὺ πλατύ.

Ζήτω τὸ ἔθνος,
 Ζήτω κι' ὁ θρόνος,
 Φωνάζω μόνος
 Σὰν τὸν τρελλό.

Γελοῦνε ὅλοι
 'Στὸ πάθημά μου...
 Μὲ τὴν καρδίᾳ μου
 Κι' ἐγὼ γελῶ.

ΙΑ'.

Πότε ἀνώτεροι,
 Πότε κατώτεροι
 Θὲ νὰ πεθάνουν.

Μὰ τί δυστύχημα!
 Μὴ τῶχουν στοίχημα
 Νὰ μᾶς τρελλάνουν;

Ὡς νὰ τοὺς κλάψουνε
 Καὶ νὰ τοὺς θάψουνε
 Στέκω κολῶνα...

Μὰ τί μαρτύριο
 Γιὰ κάθε κύριο
 Ποῦχει κορῶνα!

Souris